

Súd: Okresný súd Levice
Spisová značka: 13C/20/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4314202759
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martina Petříková
ECLI: ECLI:SK:OSLV:2016:4314202759.4

Rozhodnutie

Okresný súd Levice, pred sudkyňou JUDr. Martinou Petříkovou, v právnej veci navrhovateľa: T. J., G.. XX.XX.XXXX, K.: XXX XX E. L. XXX, v konaní zastúpená: Advokátska kancelária JUDr. Peter Rybár, s. r. o., Kuzmányho 29, 040 01 Košice, proti odporcovi: POHOTOVOSTĚ, s. r. o., Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, o zaplatenie 310,- eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Súd návrh z a m i e t a .
Súd odporcovi náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

o d ô v o d n e n i e :

Navrhovateľka v návrhu doručenom tunajšiemu súdu dňa 17.02.2014 žiadala prostredníctvom svojho právneho zástupcu súd, aby zaviazal odporcu na zaplatenie sumy 310 eur s príslušenstvom z titulu bezdôvodného obohatenia, ktoré mu vzniklo z absolútne neplatnej úverovej zmluvy č. XXXXXXXXXX zo dňa 13.4.2010 v časti úrokov a poplatku.

Odporca sa k podanému návrhu vyjadril písomne dňa 11.6.2014. Uviedol v ňom, že spornú úverovú zmluvu nemožno považovať za zmluvu o spotrebiteľskom úvere v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch ani spotrebiteľskou zmluvou, nakoľko navrhovateľ vstúpil do právneho vzťahu s odporcom na základe vyhlásenia, že poskytnuté peňažné prostriedky použije na výkon zamestnania a nie na svoju osobnú potrebu. Dôležité teda je, na aký účel bol úver poskytnutý a nie na aký účel dlžník peňažné prostriedky použil. Pokiaľ ide o bezdôvodné obohatenie na strane odporcu, zo zmluvy o úvere nenastala ani jedna z foriem bezdôvodného obohatenia, ktorú stanovuje zákon. Odporca plnil na základe platne uzatvorenej zmluvy o úvere, ktorá nikdy nebola právoplatne vyhlásená za neplatnú a rovnako tak právny dôvod na plnenie z nej nikdy neodpadol a majetkový prospech získal odporca z poctivých zdrojov. Žiadal preto súd, aby podaný návrh aj z dôvodu premlčania žalovanej pohľadávky v celom rozsahu zamietol.

Navrhovateľka k stanovisku odporcu prostredníctvom svojho právneho zástupcu v prípise zo dňa 28.8.2014 uviedla, že zmluva o úvere je zmluvou spotrebiteľskou, a preto sa má riadiť ustanoveniami Občianskeho zákonníka a zákona o spotrebiteľských úveroch. Je bežnou praxou odporcu pri uzatváraní obdobných úverových zmlúv snaha označiť povinného ako podnikateľský subjekt, a ak to nie je možné (v prípade, že nemá žiadne podnikateľské oprávnenie), účelovo zaškrtnúť políčko určujúce účel použitia finančných prostriedkov za účelom zamestnania resp. povolania, aby došlo k vylúčeniu aplikácie právnych predpisov ma ochranu spotrebiteľa. Navrhovateľka poskytnuté prostriedky nepoužila ani nikdy nemala v záujme využiť na účel zamestnania. Dlhodobé ignorovanie zákonnej povinnosti uvádzať RPMN je nevyhnutné hodnotiť ako úmyselné konanie zamerané na získanie obohatenia bez právneho dôvodu. Keďže právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí najneskôr za 3 roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie za 10 rokov odo dňa, keď k nemu došlo, trvala na podanom návrhu v celom rozsahu.

Súd pojednával dňa 03.9.2015 v neprítomnosti odporcu podľa § 101 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len O. s. p.), ktorý svoju neúčasť vopred ospravedlnil a súhlasil s tým, aby súd pojednával vo veci aj v jeho neprítomnosti a s prihliadnutím na jeho vyjadrenie podaný návrh v celom rozsahu zamietol.

Navrhovateľka na pojednávaní uviedla, že s odporcom uzatvorila viacero úverových zmlúv, úvery si brala vždy, keď potrebovala peniaze a niekedy novým úverom splatila časť toho predchádzajúceho. Úver si brala na domácnosť, pretože má dieťa, ktoré ešte študuje. Tento úver bol najrýchlejší, použila ho na nákup chladničky, príp. ak sa niečo domácnosti pokazilo.

Koncipient právneho zástupcu navrhovateľa na pojednávaní uviedol, že zmluvou o úvere č. XXXXXXXXXX došlo k poskytnutiu finančných prostriedkov zo strany odporcu pre navrhovateľku vo výške 350 eur. Navrhovateľka celkovo zaplatila na účet odporcu 660 eur, došlo k bezdôvodnému obohateniu vo výške 310 eur, nakoľko v zmluve absentovali údaje vyžadované zákonom o spotrebiteľských úveroch, absentoval údaj o RPMN, tak aj termín splatnosti spotrebiteľského úveru, došlo k bezdôvodnému obohateniu vo výške 310 eur, čo predstavuje rozdiel medzi celkovou sumou uhradenou navrhovateľkou na účet odporcu a výškou istiny, na ktorú mal odporca iba nárok, keďže je zmluva bezúročná a bezpoplatková. Odporca bol vyzývaný, aby vydal bezdôvodné obohatenie najneskôr do 06.02.2014, keďže odporca nevydal plnenie bez právneho dôvodu, ani nemal záujem o mimosúdnu dohodu, uplatňuje si navrhovateľka aj úrok z omeškania od 07.02.2014 vo výške 8,25 % zo sumy 310 eur až do zaplataenia. K námietke premlčania poznamenal, že k uzavretiu zmluvy došlo v roku 2010, teda už 9 rokov od času začatia poskytovania úveru odporcom tento aj napriek zákonom vyžadovanej náležitosti neuviedol túto RPMN do zmlúv s úmyslom tým, aby vysoké úroky, ktoré boli v rozpore s dobrými mravmi neboli uvedené priamo v zmluve a teda spotrebiteľ sa nemohol oboznámiť s celkovými nákladmi na úver. Odporca ako podnikateľský subjekt s vedomím bezúročnosti a bez poplatku zo zmluvy po celý čas odo dňa vzniku podnikateľského oprávnenia uzatváral so spotrebiteľmi takéto predtlačené zmluvy. Ako podnikateľský subjekt si musel byť vedomý následku neuvedenia podstatných náležitostí v zmluve a aj napriek tomu podstupoval to riziko, že uzatváral obdobné zmluvy. V prípade úspechu v konaní si navrhovateľka uplatňuje aj náhradu trov v konaní.

Po vykonanom dokazovaní súd zistil tento skutkový stav:

Dňa 13.4.2010 uzatvoril odporca ako veriteľ s navrhovateľkou ako dlžníčkou zmluvu o úvere č. XXXXXXXXXX (ďalej len zmluva o úvere), na základe ktorej sa zaviazal poskytnúť navrhovateľke ako fyzickej osobe úver vo výške 350 eur, ktorý sa navrhovateľka zaviazala vrátiť odporcovi zvýšený o bližšie nešpecifikovaný poplatok vo výške 310 eur, a to v rámci 11 mesačných splátok po 60 eur, splatných vždy k 17. dňu príslušného kalendárneho mesiaca, počnúc 17.5.2010.

Ako vyplýva zo splátkového kalendára zmluvy, navrhovateľka uhradila každý mesiac od 17.5.2010 do 17.3.2011 jedenásť splátok po 60 eur, tj. celkovo 660 eur.

E-mailovou výzvou zo dňa 03.02.2014 právny zástupca navrhovateľky vyzval odporcu na vrátenie bezdôvodného obohatenia vyplývajúceho z úverovej zmluvy č. XXXXXXXXXX vo výške 310 eur z dôvodu absencie údajov o konečnej splatnosti úveru a údajov o výške ročnej percentuálnej miery nákladov, a to najneskôr do 06.02.2014, avšak neúspešne. V prílohách k tejto výzve sa táto uvádza ako výzva na vrátenie dlhu? J. XXXXXXXXXX.zep, výzva na vrátenie dlhu? J. XXXXXXXXXX.rtf.

Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa ods. 2 cit. ustanovenia, ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

Podľa ods. 3 cit. ustanovenia, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa ods. 4 cit. ustanovenia, spotrebiteľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 2 písm. a) a b) zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch účinného ku dňu 13.4.2010, na účely tohto zákona sa rozumie

- a) spotrebiteľským úverom dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky, úveru alebo v inej právnej forme,
- b) zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a uhradiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom.

Podľa § 3 ods. 1 cit. zákona, veriteľom je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojho podnikania; v závislosti od formy poskytovaného spotrebiteľského úveru môže byť veriteľom aj predávajúci.

Podľa § 3 ods. 2 cit. Zákona, spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania.

Podľa § 4 ods. 1 cit. zákona, zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu, inak je neplatná, pričom spotrebiteľ dostane jedno vyhotovenie zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

Podľa § 4 ods. 2 cit. zákona, zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí musí obsahovať

- g) konečnú splatnosť spotrebiteľského úveru,
- j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere,

Podľa § 4 ods. 3 cit. zákona, ak však zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa odseku 2 písm. a), b), d) až j), k) a l), poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov.

Podľa § 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

Podľa ods. 2 cit. ustanovenia, bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

Podľa § 456 veta prvá cit. zákona, predmet bezdôvodného obohatenia sa musí vydať tomu, na úkor koho sa získal.

Podľa § 107 ods. 1 cit. zákona, právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil.

Podľa ods. 2 cit. ustanovenia, najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo.

Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s listinnými dôkazmi - najmä fotokópiami zmluvy o úvere, splátkového kalendára zmluvy, výzvy na vrátenie plnenia prijatého bez právneho dôvodu, písomnými vyjadreniami účastníkov konania, ako aj výsluchom navrhovateľky a koncipienta právneho zástupcu navrhovateľky na pojednávaní, z ktorých mal preukázať, že dňa 13.4.2010 uzatvoril odporca ako veriteľ s navrhovateľkou ako dlžníčkou zmluvu o úvere, ktorá je spotrebiteľskou zmluvou podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka a § 2 cit. zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, na základe ktorej odporca poskytol navrhovateľke ako fyzickej osobe úver vo výške 350 eur, ktorý sa

navrhovateľka zaviazala vrátiť odporcovi zvýšený o bližšie nešpecifikovaný poplatok vo výške 310 eur, a to v rámci 11 mesačných splátok po 60 eur, splatných vždy k 17. dňu príslušného kalendárneho mesiaca, počnúc 17.5.2010. V zmluve absentuje údaj o RPMN, ktorá podľa cit. zákona č. 258/2001 Z. z. musí byť v zmluve uvedená. Jej neuvedenie zo strany odporcu má podľa zákona za následok, že sa poskytnutý spotrebiteľský úver považuje za úver bez poplatkov a povinnosťou navrhovateľky v zmysle uzavretej zmluvy tak bolo vrátiť odporcovi len sumu poskytnutého úveru vo výške 350 eur. Ako vyplýva zo splátkového kalendára zmluvy, navrhovateľka uhradila všetky splátky, celkom 660 eur, v ktorej sume už bol zahrnutý aj poplatok vo výške 310 eur. Na plnenie záväzku v tejto časti však nebol právny dôvod, čím sa odporca na úkor navrhovateľky bezdôvodne obohatil (§ 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka) a predmet bezdôvodného obohatenia je povinný navrhovateľke vydať (§ 456 Občianskeho zákonníka).

Odporca sa zaplateniu sumy 310 eur bránil tvrdením, že zmluvu o úvere uzatvoril s navrhovateľkou podľa § 269 ods. 2 Obchodného zákonníka a úver navrhovateľke poskytol na výkon povolania. V tejto súvislosti súd poznamenáva, že uzavretie zmluvy podľa § 269 ods. 2 Obchodného zákonníka nič nemení na jej spotrebiteľskom charaktere (§ 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka) a nevylučuje aplikáciu ustanovení zákona č. 258/2001 Z. z., upravujúceho náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere ani napriek skutočnosti, že dlžník označil kolónku o poskytnutí úveru na výkon „zamestnania“. Súd zastáva názor, že navrhovateľka pri zaškrtnutí uvedeného políčka nemohla mať vedomosť o tom, čo takéto zaškrtnutie môže znamenať a aké právne následky môže spôsobiť. Odporca namietal aj premlčanie žalovanej pohľadávky. Premlčacia lehota na vydanie bezdôvodného obohatenia je upravená v § 107 Občianskeho zákonníka, v ktorom je zakotvená kombinovaná premlčacia doba, t. j. subjektívna a objektívna premlčacia doba, ktoré začínajú, plynú a končia nezávisle na sebe. Pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby v trvaní dvoch rokov je rozhodujúce, kedy sa oprávnený (navrhovateľka) skutočne dozvie o vzniku bezdôvodného obohatenia na jej úkor a subjekte (odporcovi), ktorý sa bezdôvodne obohatil. Rozhodujúci je teda subjektívny moment, kedy sa navrhovateľka o svojom práve skutočne mohla a musela dozvedieť. Pre začiatok plynutia trojročnej premlčacej doby (v prípade neúmyselne získaného bezdôvodného obohatenia), resp. desaťročnej premlčacej doby (v prípade úmyselne získaného bezdôvodného obohatenia) je rozhodný deň, kedy došlo k získaniu bezdôvodného obohatenia.

Súd vo veci rozhodol dňa 3.9.2015 rozsudkom, ktorým navrhovateľke priznal uplatňovaný nárok v celom rozsahu. Proti rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie odporca, na základe ktorého Krajský súd v Nitre ako odvolací uznesením zo dňa 29.2.2016 pod č.k. 6Co/562/2015-143 rozsudok prvostupňového súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Podľa splátkového kalendára priloženého k úverovej zmluve navrhovateľka uhradila odporcovi poslednú splátku dňa 1.3.2011. Podľa názoru odvolacieho súdu práve týmto dňom začala plynúť subjektívna premlčacia doba. Posledný deň 2-ročnej subjektívnej doby tak pripadol na 1.3.2013 (2 roky od poslednej splátky), pričom navrhovateľka svoj nárok na zaplatenie žalovanej sumy uplatnila na súde až 17.2.2014, t.j. po uplynutí tejto doby. Keďže odporca v konaní relevantným spôsobom vzniesol námietku premlčania a odvolací súd sa s námietkou premlčania stotožňuje, v danej veci nemožno navrhovateľke premlčané právo priznať.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti a viazanosť názorom odvolacieho súdu, súd podaný návrh pre vznesenú námietku premlčania v celom rozsahu zamietol.

Podľa § 142 ods. 1 O.s.p., účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Odporca mal vo veci plný úspech, vzniklo mu právo na náhradu trov konania, nakoľko si však trovy neuplatnil a zo spisu mu žiadne trovy nevyplývajú, súd mu právo na náhradu trov konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom Okresného súdu Levice na Krajský súd v Nitre v 2 písomných vyhotoveniach.

Z odvolania musí byť zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, a musí byť podpísané a datované.

V odvolaní sa má ďalej uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodných skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené /§ 205a/,
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.